

MATERIALS DE TREBALL

JUSTÍCIA I PAU

31

El Centre
d'Estudis JM Delàs
és membre de
l'European Network
Against Arms Trade
(Xarxa Europea Contra
el Comerç d'Armes)

ABRIL 2007

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

JUSTÍCIA I PAU

Sumari

La despesa de les missions
espanyoles a l'exterior 2
Pere Ortega

Agència Europea de Defensa:
Oficina del Lobby de la Indústria
de Defensa Europea 4
Francesc Benítez

Els militars volen que es
parli d'ells en una nova
assignatura 8
Tica Font

Sobre el Projecte de llei de
carrera militar 10
Tomàs Gisbert

Cap a una tercera
onada nuclear? 13
Jordi Foix

Notícies 15

La cultura de guerra no ha d'entrar a la Universitat

Amb el pretext d'aconseguir l'excel·lència en l'ensenyament dels futurs oficials i militars professionals, el projecte de llei de Carrera Militar pretén donar rang universitari a l'ensenyament militar i establir un lligam orgànic entre les acadèmies militars i la institució universitària.

Justícia i Pau i la Fundació per la Pau han iniciat una campanya per evitar la militarització de la Universitat que pretén el Ministeri de Defensa en la qual demana el pronunciament de la comunitat universitària contra aquesta agressió a l'esperit de la Universitat.

Voler transformar els estudis militars en estudis universitaris és un afront a la Universitat i al seu sentit com a espai

de la raó, de la cultura i del debat per impulsar el progrés de la humanitat. És a dir, tot allò oposat a la guerra i la seva preparació.

És un nou intent de militaritzar el camp de la docència, que va acompanyat de tota una política activa per introduir la cultura militar en la societat, i especialment en la joventut, amb la presència a salons juvenils, amb oficines de reclutament mòbils o amb l'esforç per introduir també la cultura militar, sota l'eufemisme de cultura de defensa, en la nova assignatura d'educació per a la ciutadania.

És una proposta que busca atraure els futurs militars tot engrescant-los cap a la milícia mitjançant un reconeixement universitari.

(cont. pàg. 2 ^{esq.})

(ve de pàg. 1) L'adscripció dels centres d'ensenyament militar a les universitats públiques farà presents els militars, en aquesta qualitat, en els òrgans de govern universitaris, tot instituint la intervenció, directament o indirectament, per la via de la «col·laboració», del Ministeri de Defensa en la vida universitària.

No és un projecte que obri les portes de la Universitat a tota la població. Els militars sempre han pogut cursar estudis universitaris com qualsevol altre ciutadà. La universitat no exclou cap persona, però bé sabem que encara hi ha moltes persones que no hi poden accedir per la insuficiència de beques, la dificultat de poder compaginar treball i estudis o per altres mecanismes d'exclusió social. Cal que els recursos públics s'utilitzin molt més per socialitzar la Universitat i no per militaritzar-la. Cal també la promoció en els centres

universitaris, amb més recursos, de l'educació per la pau, la cultura de la pau i la investigació per la pau.

Subvertir el sentit de la Universitat com ho fa aquesta proposta no afecta només la Universitat o la comunitat educativa com un ens aïllat, sinó que afectarà, si es du a terme, tota la societat present i futura. Aquesta no és una qüestió de joves o de universitaris, és una qüestió de tothom.

És per això que cal que es retiri d'aquest projecte de llei el caràcter universitari de l'ensenyament militar i la creació d'un sistema de centres universitaris militars adscrits a la Universitat per impedir que la cultura de guerra entri a aquesta institució.

Centre Delàs

La despesa de les missions espanyoles a l'exterior

Les despeses de les missions militars a l'exterior es comptabilitzen en el pressupost de Defensa amb una quantitat molt inferior a la realment desemborsada al final de l'exercici. Això és així perquè, fins a cert punt, és comprensible que en el moment d'elaborar el pressupost no es puguin preveure les missions que es porten a terme. Amb la qual cosa es declaren aquestes partides ampliables i les van ampliant al llarg de l'any per fer front a les despeses extraordinàries ocasionades.

Però només en part, perquè algunes de les missions sí que estan compromeses i haurien de tenir consignació, com és el cas de les que s'estan desenvolupant avui a Bòsnia, Kosovo i Afganistan i, en canvi, si s'observa la taula adjunta sorgeix el dubte de si això obeeix a una estratègia per impedir que el pressupost del Ministeri de Defensa augmenti per sobre d'uns índexs acceptables per l'opinió pública a causa del rebuig social que la despesa militar suscita, i impedir, de passada, el debat en el Congrés dels Diputats. I una segona qüestió, molt més preocupant, si l'ajuda humanitària i de

Despesa liquidada de les Forces Militars en l'exterior (en milions d'euros corrents)

Any	Pressupost inicial	Pressupost liquidat
1997	0,00	128,12
1998	0,00	146,38
1999	0,00	249,23
2000	0,00	239,63
2001	0,00	241,34
2002	60,10	330,55
2003	60,10	416,05
2004	60,10	380,62
2005	18,36	416,50 ¹
2006	18,36	403,00 ²
2007	34,00	
TOTAL	251,02	2.951,42

Elaboració pròpia. Font: *Diario de las Cortes y Presupostos de l'estat*

Les partides amb 0 de consignació foren declarades ampliables

1. ABC, 2/11/2005

2. Avenç provisional, *Diario de las Cortes* 9/10/06

Tropes espanyoles del destacament de la UE en Mòstar (Bòsnia) al desembre de 2004

reconstrucció és canalitzada a través de les forces armades. La qual cosa contravé els acords del dret internacional humanitari que disposen de tres regles precises sobre aquest punt: neutralitat, imparcialitat i independència. Unes regles que es trenquen en el cas de les forces armades, ja que ni són imparcials i ni de bon tros neutrals ni independents.

Això ve al cas perquè el ministre de Defensa, José Antonio Alonso, va revelar (*El País* 14/2/07) que les quantitats dedicades a Afganistan a ajuda humanitària de la població i reconstrucció d'infraestructures devastades ascendeixen a 150 milions d'euros. En una altra informació posterior (*El País* 20/3/07) s'informava que la despesa a l'Iraq des del 2003 fins a la seva retirada el 2004, en ajudes compromeses per l'executiu d'Aznar i mantingudes pel govern de Zapatero en diversos conceptes com ajuda al desenvolupament amb crèdits FAD, crèdits tous i altres programes de reconstrucció i de condonació del deute, han ascendit a 835 milions d'euros. I en ambdós casos tenim dubtes de si les quantitats aportades per a l'ajuda han estat administrades per les forces armades. Doncs en aquest cas resultaria que és el Ministeri de Defensa el destinatari d'una bona part de les minses ajudes destinades per l'Estat al desenvolupament.

Això sense comptar les despeses estrictament militars d'ambdues missions. La missió militar a Afganistan ha costat 700 milions d'euros a l'erari públic des que va iniciar-se en el 2002 amb 140 efectius (i ara són 690), és a dir, gairebé un milió d'euros per efectiu.

I en el cas de «Llibertat duradora», a l'Iraq la despesa total de la missió militar de 1.300 efectius va ascendir a 259,5 milions d'euros que representen 200 mil euros per efectiu. Unes xifres escandaloses si es considera solament l'import de la missió militar que inclou únicament els honoraris de les forces armades, la seva mantenció i desplaçaments d'equips.

Un ha de fer-se la pregunta sobre l'eficiència d'aquesta enorme despesa i si en mans d'organitzacions civils com Creu Roja no redundaria en major ajuda per a la població d'aquests països. Així, doncs, les forces armades no són les més idònies per portar a terme aquestes missions d'ajuda i reconstrucció, perquè a més a més de no ser de la seva incumbència, no estan ni formades, ni preparades. S'ha de recordar que un soldat professional ha estat format per observar unes rígides mesures de seguretat, una disciplina i una obediència als comandaments militars que impedeixen que pugui exercir les funcions de generositat i altruisme que se li requereixen a un treballador humanitari.

Pere Ortega

Agència Europea de Defensa: Oficina del Lobby de la Indústria de Defensa Europea?

Una de les crítiques que més van ressonar des dels moviments socials pacifistes i antimilitaristes a la quasi fallida proposta de Tractat per a la Constitució Europea, va ser l'esment explícit de la creació d'un organisme anomenat Agència Europea de Defensa (des d'ara AED) i de les seves funcions específiques, com una expressió més del desenvolupament de la denominada Política Europea de Seguretat i Defensa (des d'ara PESD).¹ La realitat era que aquesta agència ja funcionava des de feia gairebé un any, i el Tractat simplement pretenia rubricar la seva existència, encara que ja estigués garantida independentment de la confirmació o no de la pròpia Constitució.

En aquesta edició pretenem fer un informe del més destacat del seu disseny original i del seu procés des de l'engegada fins ara. Bàsicament examinarem el debat inicial (i no conclòs encara) sobre les seves funcions, els principals assoliments que ha aconseguit portar a terme, i els focus on ha incidit la seva pressió. L'article acabarà amb unes reflexions sobre la relació d'aquest nou organisme amb la deriva militarista que impregna la tan enaltida Política Europea de Seguretat i Defensa.

L'Agència Europea de Defensa és un organisme intergovernamental que va ser creat el juliol de

2004 pel Consell de Ministres de la UE al qual es van encarregar inicialment quatre objectius fonamentals: l'impuls de les capacitats de defensa en l'àmbit de la gestió de crisi; el foment i la intensificació de la cooperació europea en matèria d'armament; l'enfortiment de la base tecnològica i industrial de la defensa europea i la creació d'un mercat europeu

competitiu de material de defensa, i, finalment, el foment de la col·laboració comunitària en investigació i tecnologia (des d'ara I+D de defensa).²

El seu Comitè de Direcció està format pels 26 ministres de defensa (Dinamarca no està representada, en decidir des d'un principi no formar-ne part), i pel seu president, Javier Solana. Pel que fa a la seva dependència, es tracta d'una entitat que solament reconeix autoritat al Consell, i actua de manera autònoma de la Comissió Europea.

El seu finançament va a càrrec de cada Estat membre participant segons el seu PIB, i la seva dotació pressupostària anual està al voltant dels 23 milions d'euros, amb els quals realitza les seves activitats; paga al seu personal procedent dels ministeris de defensa dels estats membres (compost per unes 80 persones), i reserva uns 3 milions per a estudis de viabilitat sobre potencials programes d'I+D de defensa.

Nick Whitney, director executiu de l'Agència Europea de Defensa

1. Articles I-41 i III-313 del Tractado por el cual se se establece una Constitución para Europa.

2. Acció Comuna 2004/551/CFSP adoptada pel Consell de la Unió el 12 de juliol de 2004.

La proposta de la seva creació es remunta al juny de 2003, i està emmarcada en les accions necessàries a emprendre per al desenvolupament de la PESD. La seva engendrada legal es va aprovar formalment mitjançant una Acció Comuna del Consell el 12 de juliol de 2004 en aplicació del Títol V del Tractat de la Unió Europea.

Les preguntes incòmodes que rondaven pel cap dels ministres de defensa en la fase de disseny de l'AED eren d'aquest estil: quins serien els futurs llaços de l'agència amb la Comissió Europea, si és que n'hi havia d'haver algun; qui seria el seu líder i el seu director executiu per a la gestió diària; quina autoritat tindria responsabilitat per assegurar el subministrament de les forces armades; com seria la relació de l'AED amb els grups existents sobre armament a la UE, com l'Organització Conjunta de Cooperació en matèria d'Armament (OCCAR, legal des de 2001 i responsable de programes com el de l'Airbus A400M o els helicòpters Tigre) o el Grup d'Armament d'Europa Occidental (GAEO, branca de la quasi desapareguda organització de defensa Unió Europea Occidental), o quina capacitat tindria el Comitè de Direcció de l'AED integrat pels ministres de defensa per definir polítiques de forma independent als ministres d'exterior, als quals habitualment han d'informar els primers.

Així mateix, es plantejava la inquietud que si l'AED sotmetia a revisió la base industrial dels països membres i proposava veritables reestructuracions industrials en el camp de la defensa, i la Comissió Europea s'hi implicava en elles, aquesta faria pressió per la transparència de les ofertes de concursos i per l'aplicació de tots els procediments sobre competència que ja s'apliquen a altres sectors industrials per a altres béns i serveis. Això podria beneficiar alguns estats membres amb la major part de la indústria en mans privades, però no uns altres en que aquesta encara pertany a l'Estat.

El sector privat també va mostrar un cert escepticisme inicial davant la creació de l'AED. En aquest cas per qüestionar la seva eficàcia i la seva eficiència: coïxesa i lentitud per la burocràcia; certa tendència a encongir els

pressupostos militars d'alguns estats membres, o dificultat manifesta general a arribar a acords comunitaris. I, per descomptat, hi havia el tema de les patents. On acabava la cooperació i començava la competència. Quan un programa d'I+D de defensa es desenvolupés sota el paraigua de l'AED, caldria decidir qui tindria la patent o *copyright* dels productes desenvolupats.

Finalment, hi havia la possible coincidència dels programes existents d'investigació i provisió d'armament que ja tenia en marxa l'OTAN, que va despertar les crítiques d'EUA sobre el fet que l'AED operaria fora del seu àmbit (el de l'OTAN). Aquestes crítiques estaven agrides pels contenciosos ja existents sobre les limitacions de penetració dels mercats entre les potències armamentístiques a banda i banda de l'Atlàntic, d'EUA cap a la UE i al revés (per exemple, la guerra comercial entre Boeing i Airbus).

A pesar de tots aquests interrogants, l'agència va començar la seva marxa. En diverses declaracions, Nick Witney, el director executiu de l'AED,³ mostrava com s'estaven abordant els problemes. A la vista de les seves paraules, el primer a deixar clar era que no era funció de l'agència: no se n'anava a encarregar dels aspectes operatius de la defensa, ni a intervenir en qüestions de política i estratègia.

En el tema de l'OTAN, reconeixia el perill de duplicitat, que seria tractat com es veurà més endavant deixant el diàleg i la negociació en mans de les principals associacions industrials militars lligades a ambdós organismes.

Respecte al mercat transatlàntic, en aquell moment no existia acord entre els llavors 24 països membres de l'AED. El principal problema, segons Witney, «és que és EUA qui restringeix l'entrada de material de defensa provinent dels membres de la UE» justificant aquesta política per la gran diferència de despesa militar existent entre ambdós que el col·loca en una posició de força. Mentre que el 2005 EUA va gastar uns 406.000 milions d'euros, la UE en la seva totalitat, solament va gastar 193.000 milions, menys de la meitat.⁴

3. Un breu currículum de Nick Witney, juntament amb alguns dels seus punts de vista, es pot consultar a la *Revista de la OTAN* per Internet en: <http://www.nat.int/docu/review/2005/issue1/spanish/interviewb.html>

4. Dades disponibles en la web de l'Agència Europea de Defensa, en l'apartat Defence Facts: <http://www.eda.europa.eu>

De les paraules de l'executiu s'extreu un dels principals focus de pressió que emanen de l'AED: per desbloquejar el flux de material de defensa cap a EUA, els estats membres de la UE han de «sumar esforços, invertir en una base industrial tecnològica de defensa més forta per poder tractar aquestes qüestions en igualtat de condicions» amb el seu soci transatlàntic.

També val la pena analitzar altres aspectes clau de les seves declaracions. L'AED ha d'actuar com un organisme catalitzador per a un doble canvi de paradigma quant a la defensa que ha d'abordar la UE: d'una banda ha de passar de pensar en una defensa territorial a pensar en operacions de desplegament en llocs remots, i per altra banda ha de tenir en compte les implicacions de la nova revolució tecnològica de la informació. Aquestes paraules demostren una vegada més l'obsessiva alineació de les institucions militars europees amb la doctrina de la «guerra preventiva» que ressona des dels grups de poder dels complexos militars industrials.

Respecte al tema de la I+D de defensa, Witney desmunta un dels mites amb què tradicionalment s'ha justificat la inversió en investigació de defensa: que les inversions en aquest camp produeixen una tornada que té un efecte desenvolupador per a la base industrial general de l'estat que la fa. Ara, «la tornada industrial no és una prioritat». El concepte en si es considera fins i tot passat de moda. No és una prioritat pel fet de plantejar la part del pressupost de defensa a destinar a I+D. És més, és contraproductiu tenir-lo en compte perquè mediatitza la quantitat a destinar. En definitiva, la justificació per augmentar la despesa en investigació és que aquesta es posi al servei de l'enfortiment d'aquesta base tecnològica industrial de la defensa per afrontar els reptes i objectius de la PESD en uns 20 o 30 anys.

Així, un altre gran objectiu de l'agència serà cooperar estretament amb la Comissió Europea perquè es prepari per gastar nivells de diners sense precedents en I+D de defensa. Per a això, diu Witney, caldrà tenir en compte que el 2007 s'aprovarà el Setè Programa Marco d'Investigació i Desenvolupament Tecnològic

(FM7) per als anys de 2007 a 2013, del qual la investigació en *seguretat* hauria d'endur-se una bona part. En aquest sentit, amb la finalitat d'aconseguir un gran programa d'inversió en I+D de defensa, i tenint en compte que moltes de les tecnologies en desenvolupament són de doble ús, el director de l'AED proposa desfer subtilment la diferenciació entre investigació en defensa i investigació en seguretat, ja que mentre la primera es nodreix dels pressupostos dels ministeris de defensa, la segona pot ser finançada per la Comissió Europea. El truc consistirà a «mantenir la diferenciació oficial però procurar que es porti a terme la investigació més rellevant». En resum, i en paraules textuais del mateix Witney, des de l'AED «ens agradaria ajudar-los [els estats membres] a gaudir-se els seus diners».⁵

Examinem els principals esdeveniments relacionats amb l'AED des de la seva engegada:

S'aprova que l'AED assumeixi gradualment les activitats dels dos principals grups d'investigació en defensa actuals: OCCAR i GAEO. (abril 2005)

Per evitar duplicitat de programes entre OTAN i AED, dues associacions d'indústria de defensa, una afí a la primera (NATO Industrial Advisory Group), i una altra afí a la UE (Aerospace and Defense Industries Association of Europe) creen un grup de treball. (setembre 2005)

En línia amb la creació d'una força de reacció ràpida de 60.000 efectius tecnològicament equipada i capacitada a la fi d'aquesta dècada (un dels reptes de la PESD), s'aprova que els estudis a prioritzar el 2006 siguin referents a SDR (Sistemes de Ràdio Definida per Programari), transport estratègic i subministrament de combustible en aire (febrer 2006).

Javier Solana, màxim representant de la Política Exterior i de Seguretat Comuna europea i president de l'AED, verbalitza la pressió als estats membres per augmentar la despesa en I+D de defensa. En la conferència anual d'I+D de l'agència, fa una crida als membres «perquè tots gastin més i gastin més junts en I+D de defensa». (febrer 2006)

5. *Defense News*, 3 de maig de 2004.

<http://www.defensenews.com/sgmlparse2.php?F=arxivi2/20040503/atpc11497520.sgml>

Però l'assoliment més important del períple de l'AED suposa l'obertura del mercat de material de defensa entre estats membres de la UE. Després d'una pressió brutal de les grans indústries de defensa que demanaven que s'eliminessin les barreres per al mercat interior, s'aprova un Codi de Conducta d'adscripció voluntària, denominat a dia d'avui «Codi de l'Article 296» que és assumit per tots els estats membres excepte Dinamarca, Hongria i Espanya. El seu objectiu és que, davant dels processos d'adquisició de material de defensa, es pot invocar l'Article 296 del Tractat fundacional, el qual permet eximir de

indústria de defensa que va arribar a acusar en diferents ocasions els ministres de defensa dels estats membres de falta de confiança en la gestió de l'AED per no concedir-li un pressupost molt més gran (bàsicament es plantejava passar dels 20 milions d'euros als 200) per gestionar programes d'I+D de defensa davant els reptes de seguretat que havia d'afrontar la UE. Com a conseqüència d'aquesta pressió, finalment s'ha establert un model de col·laboració i de finançament voluntari de programes conjunts que tendirà a augmentar en quantia any rere any.

Un Eurofighter durant un abastament de combustible en l'aire

l'adquisició d'aquests materials de la competència entre estats membres apel·lant a motius de seguretat nacional. Aquest fet té greus repercussions perquè relaxa (per no dir que suprimeix) les condicions de control i transparència de les exportacions i reexportacions d'armes, i equipara els productes de defensa a qualsevol altre producte al qual s'aplica el principi de lliure moviment. (juliol 2006)

I així, entre altres mocions sobre compartir la propietat intel·lectual del que s'inventi sota el paraigua de l'AED, podríem dir que el segon semestre del 2006 va estar caracteritzat per nous episodis de forta pressió per part de la

A la vista dels esdeveniments anteriors, podem afirmar que l'AED ha estat un més dels organismes a través del qual el lobby dels complexos militars industrials europeus han realitzat la seva pressió sobre els estats membres per forçar-los a augmentar la seva despesa en defensa en tots els seus aspectes, ja sigui per igualar-se a EUA, ja sigui per augmentar la despesa en I+D de defensa de forma progressiva i exponencial.

Una altra de les conseqüències perniciososes de les seves accions, relacionada amb el mercat d'equips de defensa, ha estat la de començar una erosió progressiva sobre l'aplicació del Codi de Conducta de la UE per a l'Exportació

de Productes de Defensa,⁶ en mostrar-se aquest com un impediment per a la necessària fluïdesa del proveïment d'equips de defensa. Encara que la seva afectació inicial és per als estats membres, sembla bastant clar que en el futur s'abondarà la problemàtica de l'exportació i importació fora de les fronteres europees.

Finalment, la reflexió més desoladora a la qual condueix el seguiment de com es concreta la Política Europea de Seguretat i Defensa amb organismes com l'Agència Europea de Defensa, és que no apareix ni un indicatiu de la voluntat d'incorporar els conceptes més nous sobre la Seguretat Humana, que ja han mostrat des de fa anys per activa i per passiva quines són les àrees que realment proporcionen «seguretat» als ciutadans tant dintre com fora de la Unió Europea.⁷

Així mateix, a la vista de les «fites» aconseguides per l'AED entre els estats

membres quant a aconseguir conjuntament esforços, evitar duplicitats, gestionar programes comuns d'I+D, treballar de forma més eficient, forçar més despesa econòmica anual o tenir perspectives a llarg termini, es demostra una vegada més la capacitat d'acció de les comunitats d'éssers humans quan existeix una voluntat política concreta.

Dit d'una altra manera, com de diferent seria el futur de la humanitat en general si les energies, els recursos, la intel·ligència, la creativitat i la imaginació, en lloc de destinar-se a fabricar material per a la guerra, es destinessin a fites com la recerca d'energies netes, la desaparició de la pobresa, l'accés a l'aigua potable per a tot el món, la vacuna contra la sida, la imposició del mercat just, la creació d'un tribunal internacional i així un llarg etcètera.

Francesc Benítez

Valors militars en la nova assignatura?

Sembla que el curs 2007/2008 començarà a impartir-se una nova assignatura a primària, secundària i batxillerat, assignatura que serà avaluable. La nova assignatura rebrà el nom de «Educación para la ciudadanía y los derechos humanos» o «Educatió per al desenvolupament personal i la ciutadania». Com a premissa he de posar de manifest que solament he pogut llegir el projecte d'assignatura desenvolupat per primària i a Catalunya.

El motiu d'aquest article no està determinat pel contingut del projecte, que com acabo de dir solament he pogut llegir el de Catalunya i per a primària, i que em sembla correcte i positiu. El motiu d'aquestes pàgines està determinat pels articles apareguts amb opinions de militars destacats sobre aspectes que consideren que s'haurien d'incorporar al currículum d'aquesta matèria.

El 12 de desembre del 2006 l'Associació de Diplomats en Alts Estudis de Defensa (ADALEDE) va organitzar una jornada amb l'objectiu de recollir i aportar idees sobre el paper de les Forces Armades en el sistema educatiu. La primera pregunta que em formulo és: per què tenen aquestes preocupacions els militars? En la meua opinió els militars estan preocupats per l'escassa valoració social envers la seva professió. En general la societat espanyola té una opinió negativa de l'ofici militar i una gran desconfiança vers les intervencions militars a l'estranger. Valoració que es posa de manifest en el fet que no es cobreixen les places per a soldats professionals, cada any queden places vacants, malgrat que les exigències per entrar al cos es redueixen a graduat escolar i al nivell mínim de coeficient intel·lectual, per no dir que cada any s'amplia la quantitat de places per a ciutadans d'altres nacionalitats. Aquesta manca de prestigi o

6. En la pàgina web de Justícia i Pau es pot consultar informació sobre aquest fet:

<http://www.justiciaipau.org/comunicats.ca.shtml?x=6276>

7. Per obtenir informació sobre Seguretat Humana, es pot consultar: <http://www.humansecurity.org/humansecurity.html>

valoració social comporta que el Ministeri de Defensa i els mateixos militars es plantegin campanyes de màrqueting per millorar la imatge dels militars, campanyes que ressalten i associen els militars a tasques de cooperació o d'ajut humanitari, com si l'exèrcit fos una ONG. Els anuncis de televisió i segurament les propostes dels militars professionals per a aquesta assignatura aniran adreçades a generar una imatge que ser militar és equivalent a visitar altres països, a viatjar, a fer tasques solidàries amb la població pobre o necessitada del lloc on són, a atendre malalts, a construir hospitals o carreteres... Tots som conscients que treballar com a militar no es això, si els soldats espanyols són a l'Afganistan o han anat a l'Iraq no és per prestar ajut humanitari com ho fan les ONG, ni per ajudar la població, o per principis altruistes. L'altruisme i l'humanitarisme es canalitzen d'una altra manera, amb unes organitzacions diferents i amb unes persones que reben una formació diferent. Les raons geopolítiques o els interessos econòmics que els militars espanyols defensen en llocs com l'Afganistan o l'Iraq no es fan públics, com tampoc no es fa pública la missió militar que estan portant a terme.

En definitiva, en la meua opinió, si els militars tenen interès d'entrar a les escoles simplement obeeix a l'estratègia de millorar el seu reconeixement i acceptació social, és una estratègia per intentar que la població i els joves tinguin una imatge més positiva de la professió de militar. La qüestió que la població i el sector educatiu s'han de plantejar és si l'escola ha de ser el mitjà o l'espai on es mostri la cara amable dels militars i de les seves accions fora dels períodes de guerra. En aquest sentit cal recordar que els centres educatius són un espai per la raó, la cultura, l'aprenentatge i el desenvolupament de valors personals que puguin contribuir a construir una

societat més justa, més sostenible, més democràtica, més participativa; valors que han d'afavorir la universalitat dels drets de tots els homes i dones, que ajudin a generar altres valors, com la cooperació, la solidaritat o la noviolència, com a instruments de transformació social. Tot això representa valors oposats a la guerra i a la seva preparació. Els valors que ha de transmetre una escola i els valors que transmet l'exèrcit no poden ser compatibles.

El director del Centro Superior de Estudios de la Defensa Nacional, el tinent general Pedro Bernal, va assenyalar en el seu discurs

d'obertura «la importància de contribuir al foment de la consciència de la defensa nacional» i ens va fer un llistat de les amenaces i perills a la seguretat d'Espanya. Va destacar «el terrorisme, el crim organitzat, les epidèmies, les armes de destrucció massiva, els desastres ecològics o els accidents a gran escala» com les amenaces a la seguretat d'Espanya. Davant d'aquestes

amenaces el mateix tinent general conclou «els espanyols no perceben avui en dia amb claredat els perills que amenacen la seva seguretat» i per això dedueix «que és indispensable una millor formació dels joves en valors, un dels quals ha de ser la consciència de la seguretat», és a dir el valor de la defensa i les Forces Armades.

Aquesta intervenció marca una esclatxa en la percepció de la seguretat que tenim les persones i els militars i que fa necessari obrir un debat social i parlamentari. Segons el tinent general Pedro Bernal, les amenaces a la seguretat d'Espanya són: el terrorisme, el crim organitzat, les epidèmies, les armes de destrucció massiva, els desastres ecològics o els accidents a gran escala. Si deixem de pensar en conceptes abstractes com la seguretat d'Espanya i ens preguntem quins són aquells

Pàgina d'internet de les Forces Armades promovent la imatge de l'exèrcit

elements que donen seguretat a les persones, les preocupacions són unes altres. Les persones per sentir-se segures necessiten pensar i sentir que si perden la feina, cobraran de l'atur, que tindran un salari digne que els permetrà viure amb uns mínims de comoditat, que si es posen malalts, els metges els atendran a l'Hospital i que tindran accés als medicaments que necessitin, que no patiran discriminacions per ser dona, homosexual o practicar una religió diferent, que podran expressar-se en la seva llengua, que podran participar del procés de presa de decisions democràtiques, que estaran protegits per una instància judicial, que podran expressar lliurement les seves opinions... Elements com aquests són els que ens donen seguretat a les persones i són aquells pels quals la societat i l'escola han de treballar.

Si, com diu el tinent general, el terrorisme, el crim organitzat, les epidèmies i els desastres ecològics o naturals són les amenaces a la nostra societat, caldrà obrir un debat per veure quina és la millor manera de fer front a

aquestes amenaces. Són els militars els que han de treballar per transformar aquestes realitats? Davant d'un tsunami la millor resposta són els militars? Pel que fa a la manera de combatre el crim organitzat, les màfies de la droga o el tràfic de dones i nenes, són els militars els més preparats per actuar? Davant el terrorisme, són els militars els que han d'intervenir? Jo pensava que els militars es preparen per fer una guerra, per destruir infraestructures, per matar persones de la manera més eficient possible... i pensava que davant d'aquests problemes, com el crim organitzat, epidèmies... la manera de resoldre'ls era una altra, cercar les causes que els provoquen, les complicitats polítiques i financeres que els mantenen... i no la força bruta que representen els militars.

Per què no obrim un debat sobre els grans reptes i problemes que tenim al món i quines poden ser les maneres de solucionar-los? Posem cada cosa al seu lloc.

Tica Font

Sobre el Projecte de Llei de carrera militar

Està en tràmit una nova Llei de la carrera militar proposada pel govern del PSOE. Si el novembre de 2005 era aprovada la Llei orgànica de defensa nacional, i l'any passat la Llei de tropa i marineria, ara li toca el torn a la Llei de arrera ilitar. A hores d'ara la Llei ha superat les esmenes a la totalitat d'IU-ICV i ERC, i encara la fase d'esmenes.

No entrarem en aquestes línies a analitzar el tipus de carrera militar que dissenya el projecte de Llei, la unificació d'escales que està revoltant diversos col·lectius militars que es veuen agreujats en les seves carreres mentre d'altres conserven els seus privilegis, o altres aspectes d'una professió que els pacifistes considerem que no hauria d'existir. Però sí que volem comentar alguns aspectes del projecte que ens semblen rellevants, a més de la clara amenaça a la militarització de la Universitat, que també es comenta en aquestes pàgines, per la qual Justícia i Pau i la Fundació per la Pau han engegat una campanya perquè es retiri del projecte el caràcter universitari dels estudis

militars i la creació de centres universitaris militars adscrits a les universitats.

En presentar aquest projecte de Llei, el Govern es salta l'obligació que tenia de presentar un projecte de Llei de drets fonamentals del militars, marcada a la Llei de defensa nacional aprovada el novembre de 2005, que fixava un termini màxim de tres mesos des de la seva aprovació. Cal recordar també que aquesta Llei havia d'incloure la creació de l'Observatori de la Vida Militar, proposat per Justícia i Pau, la Fundació per la Pau i vint-i-cinc associacions més, amb l'objectiu de vigilar que la vida militar no es construeixi en la vulneració del drets fonamentals de la persona.¹

L'incompliment de regular de manera integral els drets fonamentals dels militars porta el govern a mantenir vigent bona part de les Reials Ordenances de les Forces Armades de 1978, cosa que suposa també mantenir a la legislació la prohibició d'associacions reivindicatives militars, contradient la doctrina

1. Vegeu «L'Observatori sobre la vida militar i la violència a l'exèrcit», *Materials de Treball* 27, desembre 2005.

Màxim d'efectius de les FAS en la legislació

	Disposició	Quadres de comandament	Efectius reals
1984	Efectius reals	66.505	373.000
1991	Model FAS aprovat pel Congrés	49.720	180.000
1998/1999	Dictamen per a la professionalització i Llei de règim de personal de les FAS	48.000	170.000
2007	Projecte de Llei de carrera militar	50.000	140.000

Fons: Llei 17/1999 de règim de personal de les Forces Armades i Projecte de Llei de carrera militar

del Tribunal Constitucional. Aquest últim, l'octubre de 2001 ja va dictar que el que prohibeix la Constitució és que els militars es puguin adherir a sindicats, però no a associacions que poden ser reivindicatives sempre que no recorrin a la vaga o al conflicte col·lectiu, i així va obrir la via a la legalització d'associacions de militars en actiu.

El govern s'entesta a consolidar un model d'exèrcit amb un nombre d'efectius completament desmesurat que té com a única limitació la seva capacitat per reclutar nous soldats. El projecte fixa el nombre màxim de militars en 140.000 efectius. Però cal destacar que fins i tot el nombre de quadres de comandament s'incrementa lleugerament fins als 50.000, i es dona la paradoxa que, malgrat les successives disminucions d'efectius i de la professionalització operades per l'exèrcit, es manté un nombre similar de quadres de comandament des dels anys 80. Només es rebaixa el nombre d'efectius de tropa i marineria dels entre 102.000 a 120.000 que preveia el dictamen per a la professionalització del 98 a una xifra màxima de 90.000. Xifra que, després del fracàs de les expectatives de reclutament amb què van iniciar la professionalització de l'exèrcit, podria estar més propera a la realitat si es continua el renovat esforç per augmentar el nombre de soldats emprès amb la nova Llei de tropa i marineria, que ofereix la garantia d'un salari de per vida,² cosa que ha permès invertir de moment la tendència a la baixa del reclutament. Aquesta serà la contribució de

l'Estat espanyol als exèrcits de la UE que a hores d'ara ja compta amb gairebé dos milions de soldats, 2.600.000 si hi afegim altres cossos paramilitars, com la guàrdia civil o els carabinieris, molt per davant del milió i mig de l'exèrcit nord-americà i per davant també dels dos milions i quart de soldats de l'exèrcit xinès.

La militarització s'estén més enllà dels militars. El projecte de llei incorpora els anomenats reservistes obligatoris, figura que permet que el govern en cas de crisi pugui mobilitzar les persones d'entre 19 i 25 anys d'edat, en el cas que els efectius ordinaris i els reservistes voluntaris no puguin fer front a un conflicte. El nom de reservista obligatori no deixa de ser un eufemisme, ja que si es mobilitza una persona per incorporar-la a l'exèrcit deixa de ser una suposada «reserva» per convertir-se en un efectiu armat disposat a fer la guerra, si no és que d'entrada tota persona entre els 19 i els 25 anys ja sigui considerada com a «reservista obligatori». En regular la mobilització obligatòria, el projecte de llei aborda la derogació de la franquista Llei bàsica de mobilització nacional, de 1969, encara en vigor.

El projecte també inclou la derogació de la Llei de l'objecció de consciència i de la Prestació Social Substitutòria de 1984, llei que després de la professionalització de les forces armades havia quedat obsoleta. Però la capacitat del govern de mobilitzar efectius civils desvinculats de l'exèrcit per a la guerra o el conflicte fa que el projecte de llei incorpori una nova regulació

2. Els soldats professionals que finalitzen el seu compromís llarg, als 45 anys, passen a la condició de reservistes d'especial disponibilitat, cosa que significa rebre una assignació de 7.200 euros anuals fins als 65 anys d'edat, compatible amb qualsevol ocupació retribuïda, amb l'única condició d'estar disponibles per al seu reingrés a l'exèrcit si el govern ho sol·licités.

de l'objecció de consciència per als possibles reservistes obligatoris. I ho fa gairebé amb les limitacions de la Llei que es derogarà, i més que de reconèixer un dret el que tracta és de desactivar la seva possible capacitat de desobediència civil i de lluita contra la guerra.

Es reconeix el dret a no prestar servei a les forces armades o altres organitzacions que requereixin l'ús de les armes i, eliminant un dels aspectes més contestats de la Llei del 84, exclou l'obligatorietat de l'objector de relatar i justificar les seves creences. Però es manté el dret de l'Estat a mobilitzar els objectors en organitzacions que no requereixin utilitzar les armes, però que poden estar igualment implicades en l'esforç de guerra. D'aquesta manera l'objecció de consciència queda limitada a un dret a no «tocar les armes», a no estar enquadrat en una organització militar, però no a objectar la guerra o el conflicte.

Joc amb el nom: "Missió de pau" a la pàgina www.soldados.com del Ministeri de Defensa

Tampoc es reconeix el dret a l'objecció sobrevinguda. L'objecció de consciència es reserva únicament per als reservistes obligatoris, però no per als militars o els reservistes voluntaris que vulguin objectar una vegada hagin conegut la realitat, o no vulguin intervenir en una guerra o en un conflicte que considerin injust, com avui està passant amb militars israelians que no volen actuar en els territoris ocupats o contra la població palestina, o els soldats nord-americans que objecten participar a la guerra d'Iraq.

Amb l'excusa que calia donar caràcter d'agent de l'autoritat a la recentment creada Unitat Militar d'Emergències per poder donar ordres als civils en situacions d'emergència o catàstrofe, el projecte de Llei estén també aquesta atribució a la Policia Militar i altres membres de les forces armades en determinades missions sense donar raons de

per què necessiten tenir autoritat sobre la població civil.

Finalment, pel que fa a l'assistència religiosa als membres de les FAS, la Llei continua el procés iniciat el 1989 per la Llei del règim del personal militar que creava el Servei d'Assistència Religiosa (SAR), sense rang militar, per oferir serveis religiosos als membres de les FAS i que declarava a extingir els Cossos Eclesiàstics de l'Exèrcit, organisme de naturalesa eclesiàstica i militar simultàniament, que a hores d'ara continua existint. En la nova llei de 1999 es ratifica el respecte a la llibertat religiosa tot introduint una referència als Acords del 92 de l'Estat amb jueus, protestants i musulmans. Ara el projecte de Llei de carrera militar desenvolupa el dret de rebre assistència religiosa dels militars, desvinculant-lo del fet que l'Estat tingui establert algun tipus d'acord amb la seva religió. Aquest dret serà cobert per

personal vinculat a defensa, de manera temporal o permanent, però que no tingui rang militar. El que fa el projecte de Llei en aquest sentit és una simple actualització dels òrgans militars al reconeixement de la llibertat religiosa que s'està estenent a la resta de l'administració.³ De tota manera es continua mantenint l'Arquebisbat Castrense per als membres catòlics de les FAS perquè així ho obliga el concordat de 1979 amb el Vaticà, que té caràcter de tractat internacional, però està per veure com justifica la jerarquia catòlica la seva existència. Perquè si l'assistència religiosa és oferta per personal que no és militar, no sembla que hi hagi gaires arguments que justifiquin l'existència d'un bisbe exclusiu per als militars, llevat dels històrics lligams de l'Església amb el poder i l'espasa.

Tomàs Gisbert

3. Recullo aquí les aportacions fetes per Joan Gómez i Segalà a l'anàlisi del Projecte de Llei.

Cap a una tercera onada nuclear?

Sempre que hi hagi un Estat que disposi d'armes de destrucció massiva, hi haurà un altre Estat que tingui la temptació de produir-les. Estats Units i Rússia, juntament amb el Regne Unit, França i Xina van ser els primers estats que van posseir la bomba atòmica. A ells es van afegir després Israel, Índia i Pakistan. També Sud-àfrica les va produir, encara que va ser el primer Estat que hi va renunciar. La Líbia de Gaddafi hi va estar coquetejant, i va arribar a desenvolupar un programa nuclear, actualment tancat. Avui, el món observa com altres estats —el que s'ha anomenat inici d'una possible «tercera onada nuclear»— estan seguint aquesta escalada, com és el cas de Corea, que ha realitzat una prova nuclear, o Iran, desenvolupant un programa nuclear en principi civil, que amenacen d'accedir al club d'amants de l'holocaust nuclear.

Al mateix temps, estem assistint a un procés accelerat de modernització i rearmament per part de les potències nuclears, com per exemple el desenvolupament actual de l'escut antimíssils per part dels Estats Units i els efectes que produeix a Rússia o Xina, o la renovació del programa de submarins nuclears britànic.

Ja és un tòpic, gairebé una banalitat, dir que després de la fi de la Guerra Freda es produïa un refredament de la carrera armamentística, especialment la nuclear, no obstant això ja han passat anys i la realitat ens mostra unes tendències que van decididament en el sentit contrari. La doctrina de la dissuasió nuclear, que d'alguna manera va funcionar en un món bipolar amb l'anomenat «equilibri del terror», avui sembla funcionar com estímul de determinats estats. Significativament perquè les grans potències, especialment els Estats Units, segueixen funcionant amb la mateixa lògica.

A tot això cal afegir la baixa consciència social d'una opinió pública enganyada respecte a la realitat del perill nuclear en concret i de les armes de destrucció massiva en general. S'han publicitat a través dels anys els diferents acords nuclears als quals s'ha arribat a escala mundial, no obstant això és menys conegut per l'opinió pública que aquests acords o estan frenats, incomplerts, o no han estat ratificats per

les potències nuclears. És per això que no solament no ha disminuït, com comentarem més endavant, el perill nuclear sinó que, al contrari, la realitat multipolar i fragmentada en l'àmbit geopolític en la qual ens trobem ha vingut a afegir incertesa, a fer més fràgil l'equilibri nuclear i a deteriorar la credibilitat dels acords actualment existents.

El govern de Corea del Nord ha acceptat negociar el fre de la seva capacitat nuclear, però després d'haver demostrat que la té, la qual cosa era el seu objectiu principal. És difícil que l'actual govern d'Iran segueixi els passos de Corea, procés que encara no està tancat positivament, si no veu una actitud recíproca per part de les potències occidentals, especialment d'EUA, pel que fa a la disposició a la negociació. Igualment si no veu una actitud recíproca en governs com el d'Israel pel que fa a la capacitat nuclear.

Segons un informe fet públic el 5 de març de 2007 per l'Oxford Research Group (ORG) difós per l'agència EFE (5/3/07), si l'Iran és atacat militarment, eventualitat molt plausible, això acceleraria la seva capacitat de desenvolupar el seu programa nuclear orientant-lo cap a usos militars. Com diu Frank Barnaby, expert membre d'aquest grup i un dels autors de l'informe: «Per dir-ho clarament, atacs militars accelerarien els avanços d'Iran cap a una bomba nuclear». Una acció militar sobre Iran provocaria els efectes oposats als que mediàticament es diu buscar. Com es diu popularment i com ha passat amb l'Iraq, seria mil vegades pitjor el remei que la malaltia.

El fet que apareguin realitats com la de Corea o Iran, és, en bona part, producte del fracàs del Tractat de no proliferació d'armes nuclears (TNP) per part de les potències que han de complir-lo, és a dir, les que avui disposen d'armament nuclear. El fracàs en l'any 2005 de la Conferència de revisió del TNP va ser un seriós toc d'alerta respecte a la situació actual i la demostració de la voluntat real de les potències nuclears respecte al desarmament que preconitza el Tractat. Només una actitud verificable, transparent i publicitada dels compromisos als quals obliga el Tractat donaria

Hiroshima 1945

autoritat moral a la comunitat internacional, en concret l'ONU, per frenar les tendències a l'armament nuclear per part de nous estats. En la mesura que la dissuasió funciona com a forma de xantatge, no és estrany que un Estat que se senti amenaçat experimenti la temptació d'accedir al poder nuclear.

El dijous 1 de juny de 2006 es va presentar davant l'ONU l'informe *Les armes del terror. Lliurar el món de les armes nuclears, biològiques i químiques*.¹ Aquest informe va ser elaborat per una comissió internacional independent d'experts denominada Comissió d'Armes de Destrucció Massiva (WMDC). Creada l'any 2003 a iniciativa del govern de Suècia, aquesta comissió està presidida per Hans Blix, conegut per haver dirigit des de l'any 2000 fins a juny de 2003 els inspectors de l'ONU en la investigació sobre armes de destrucció massiva a l'Iraq. Les seves inspeccions van demostrar la inexistència d'aquestes armes i tota la construcció de la mentida desplegada per l'administració Bush per justificar la invasió de l'Iraq.

L'informe *Les armes del terror* és un document que hauria de ser molt més conegut per la seva equanimitat, no és precisament un alarmista l'exdiplomàtic suec, i no obstant això les conclusions a les quals arriba són senzillament terribles. L'inici de l'informe al qual ens referim no pot ser més explícit en el diagnòstic de la

situació actual. Diu el següent: «A pesar que s'ha posat fi a l'equilibri del terror de la Guerra Freda, les reserves d'aquest tipus d'armes segueixen sent extraordinàriament i alarmantment elevades. Al voltant de 27.000 en el cas de les armes nuclears, de les quals aproximadament 12.000 segueixen estant desplegades activament... Al llarg de la dècada passada, els esforços per assolir el desarmament i la no proliferació ha perdut embranzida i rumb».

Pel que fa a les armes de destrucció massiva, no hi ha altra sortida que la prohibició, és la conclusió a la qual arriba l'informe. Desplegar, com ens diu, tots els mecanismes intergovernamentals a disposició amb vista a assolir tres objectius principals: reduir el perill dels arsenals existents, impedir la proliferació i prohibir definitivament totes les armes de destrucció massiva.

En paraules de Hans Blix, les armes de destrucció massiva no poden desinventarse, però sí que poden prohibir-se. És aquest, entenem, un repte del moviment pacifista i antimilitarista, la necessitat de crear una opinió pública massiva, iniciatives ciutadanes que recordin als poders públics aquells 6 i 9 d'agost de 1945, quan les poblacions civils d'Hiroshima i Nagasaki van experimentar en carn pròpia l'inici d'aquest camí.

Jordi Foix

1. Es pot obtenir l'informe complet, en anglès, a través de la pàgina web següent: <http://www.wmdcommission.org>. Accedint en «final report», a aquesta pàgina, es troba un resum en castellà de l'informe i les recomanacions.

NOTICIAS

Cap a la prohibició de les bombes de dispersió

A principi d'aquest any ha tingut a Oslo una conferència en la qual han participat quaranta-nou estats. El motiu de la trobada era cercar l'acord per poder aprovar a principi del proper 2008 un «instrument internacional que prohibisca l'ús, producció, transferència i emmagatzematge» de les comunament anomenades bombes de dispersió o cluster. Dels participants, quaranta-sis han signat l'acord de voluntat que sigui un tractat vinculant. Els tres estats presents que no aprovaren la declaració foren Polònia, Romania i el Japó.

Les absències foren molt significatives, ja que foren les dels més grans fabricants d'aquesta mena d'armes (EUA, Rússia, Israel i la Xina). Entre altres estats absents hi havia Austràlia, Índia i Pakistan. Així i tot, a pesar d'aquestes absències, l'acord és un pas endavant, perquè entre els estats signants hi ha fabricants com Anglaterra, Alemanya, França i Espanya.

Està comprovat que el 98 % de les víctimes de les bombes de dispersió són civils. Són bombes que en obrir-se escampen un munt d'artefactes explosius que actuen com a mines antipersona. L'exemple més significatiu és l'últim conflicte de l'estiu del 2006, quan l'Estat d'Israel va llançar més d'un milió de bombes de dispersió de les quals un 40% no van explotar. Encara són allà esperant que qualsevol civil les trepitgi.

Les forces armades de l'Estat espanyol, com reconeix el Ministeri de Defensa, disposa d'aquest tipus d'arma. Espanya és un dels grans fabricants i exportadors de bombes de dispersió. Segons ha denunciat Greenpeace, empreses com

Explosivos Alaveses, S.A. (EXPAL) de Unión Española de Explosivos, Instalaza S.A., Santa Bárbara i International Technology les produeixen, encara que la manca de transparència impideix saber a quins països s'exporten.

Cal celebrar que l'Estat espanyol es trobi dins els estats signants d'aquesta primera declaració. Ara és el moment de prosseguir amb l'acord i aconseguir portar-lo a una conferència que el converteixi en vinculant, sense oblidar-ne el seguiment per al seu compliment.

Iniciativa internacional contra el drama dels nens soldats

Si ens imaginem per un moment que, a ciutats com l'Hospitalet o Badalona, tots els seus habitants, nens i gent gran inclosos, tinguessin la seva arma i anessin matant-se els uns als altres pel carrer, seria realment escandalós i sortiria a totes les televisions del món. Segons l'organització internacional Child Soldier, es calcula que aproximadament 250.000 menors de 18 anys es trobaven combatint durant l'any 2004 a diversos conflictes del món. Aquesta és la població aproximada de les dues ciutats citades.

Durant la primera setmana de febrer d'aquest any, representants governamentals i d'organitzacions civils de seixanta països de tot el món es reuniren a París per cercar un acord contra el reclutament de nens, als quals directament es roba la infantesa als diferents conflictes armats que assolen el planeta. Al document conegut com els «Principis de París» s'exigeix als països signants que s'investigui i persegueixi de forma efectiva els qui recluten menors de 18 anys en grups o forces armades, i a desenvolupar mesures de reinserció.

Entre els països signants es troben Sudan, Txad, Uganda, Colòmbia, Nepal i República Democràtica del Congo, els quals sofreixen dins el seu territori aquest drama. Els EUA, com va destacar el representant d'UNICEF a la conferència, no va enviar-hi representació. Cal recordar que la legislació dels EUA permet la incorporació a les forces armades de menors de 18 anys.

Venda d'armament de l'Estat espanyol al Marroc

Segons una nota de premsa d'*El País* (6/2/07), l'exèrcit marroquí rebrà els pròxims mesos 1.200 vehicles d'alta mobilitat tàctica com els utilitzats per les tropes espanyoles desplegades a l'Afganistan i al Líban. A més a més, rebrà gairebé 800 camions militars de diversos tipus.

Juntament amb aquests vehicles, el cost dels quals supera els 160 milions d'euros, l'Estat espanyol va signar el novembre de l'any passat la venda de 10 patrulleres per valor de 35 milions d'euros de Rodman Polyships. En total més de 200 milions d'euros. Aquesta contribució al rearmament de l'exèrcit del Marroc no facilita gens ni mica el desenvolupament del conflicte amb el poble saharauí, el representant polític del qual ha denunciat l'operació de «rearmament de les forces marroquines». Segons un informe realitzat per Amnistia Internacional, Greenpeace i Intermón/Oxfam, l'Estat espanyol ha venut al del Marroc entre els anys 2000 i 2005 els tipus d'armes i productes de doble ús següents: municions, dispositius i components; armes amb canó d'ànima llisa amb un calibre igual o superior a 20 mm; bombes, torpedes, coets, míssils; vehicles tot terreny, i productes i tecnologies de doble ús: materials, substàncies químiques, microorganismes i toxines.

El govern del Marroc és un dels habituals compradors d'armes espanyoles els darrers anys, ara en ascens, juntament amb Colòmbia, Israel, Indonèsia i Xina.

L'estat espanyol compra míssils Tomahawk a EUA

Malgrat les aparentment fredes relacions entre l'actual govern de Bush i el govern del PSOE, l'administració dels EUA va autoritzar l'any passat la venda de míssils Tomahawk destinats a l'armada espanyola. Aquesta venda va ser confirmada pel ministre de defensa espanyol Alonso aquest mes de febrer, en una nota difosa per l'agència EFE (19/2/07). Aquests míssils es consideren entre els més sofisticats per a atacs des del mar a terra, són una arma eminentment ofensiva. Fins ara només en disposaven els exèrcits del Regne Unit i d'Estats Units. La compra, la gestió de la qual es va iniciar amb el govern d'Aznar i ha continuat amb el de Zapatero, se situa en uns 60 míssils, amb un preu aproximat de 700.000 dòlars (uns 538.000 euros) cada unitat (!!!).

L'objectiu de l'armada espanyola és instal·lar aquests míssils en les

fragates F-100, tipus *Álvaro de Bazán*, i els submarins de la classe S-80 actualment en construcció i que entraran en funcionament el 2011.

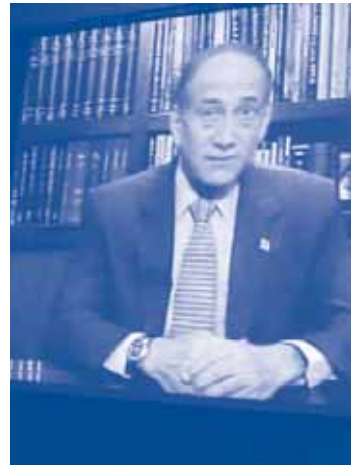
El govern d'Israel reconeix que posseeix armes nuclears

Segons va aparèixer publicat en *La Vanguardia* (12/12/06), el primer ministre Ehud Olmert va admetre per primera vegada, en unes declaracions a una televisió alemanya, que Israel posseeix armament nuclear. Encara que està més que demostrat, l'Estat d'Israel sempre ha jugat la política de l'ambigüïtat a l'hora de reconèixer la seva potència nuclear.

«No hem amenaçat cap país amb l'aniquilació. Iran amenaça obertament, explícitament i públicament d'esborrar Israel del mapa. Poden dir-me si es tracta del mateix nivell d'amenaça quan ells (els iranians) aspiren a tenir armes nuclears, com França, els nord-americans, els russos i Israel?», va afirmar el primer ministre israelià Ehud Olmert, en resposta a una pregunta de la cadena alemanya N24Sat1.

El dilema és que posseir l'arma nuclear és ja en si una amenaça; no

es pot considerar de cap manera la bomba atòmica com una arma defensiva. És aquest dilema el que ha dut Corea del Nord a posseir l'arma nuclear, també l'Índia i Pakistan a la perversa utilitat política del xantatge nuclear, com està fent actualment el

Ehud Olmert en una intervenció televisiva el 2006

govern d'Iran. Tots els arguments duen a la conclusió que l'única sortida possible per evitar la proliferació del que ja s'anomena «la tercera ona nuclear» és el desarmament nuclear de les actuals potències atòmiques.

Col·laboradors: Francesc Benitez, Jordi Calvo, Jordi Foix, Tica Font, Tomàs Gisbert, Manuel Manonelles, Eduardo Melero, Arcadi Oliveres, Pere Ortega, Alejandro Pozo, Enric Prat, Sabina Puig i Carme Romia.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

L'import de la subscripció a MATERIALS DE TREBALL del Centre Delàs per a la Pau JM Delàs pel període d'un any (4 números) és de 6 € i es pot realitzar mitjançant:

- xec adjunt al butlletí
- ingrès a LA CAIXA, compte corrent n. 2100-3200-91-2500001851
[al fer l'ingrès, indicar que és una subscripció per a *Materials de Treball*]

Nom i cognoms .....

Adreça ..... Localitat ..... Codi postal .....